

"Pieni askel tänään, suuri sysäys huomenna"

Autuas Guadalupe Ortiz de Landázuri kuoli 50 vuotta sitten, 16. heinäkuuta 1975. Tänä vuosipäivänä muistamme hänen elämänsä, joka oli täynnä seikkailuja ja palvelemista. Hän oli nainen, joka antoi Jumalan yllättää itsensä ja vastasi kutsuun iloisella elämällä, joka heijasti Jumalan rakkauden suuruutta.

16.7.2025

Mikä on onnellisen elämän kaava?
Onko se taloudellisen vakauden
saavuttaminen? Ura, jota leimaa
kasvu ja itsensä toteuttaminen?
Kotoisa ja turvallinen koti? Jotkut
sanovat, että muinaiset alkemistit
etsivät viisastenkiveä – myyttistä
ainetta, jonka uskottiin muuttavan
tavalliset metallit kullaksi tai toisissa
kertomuksissa olevan
pitkäikäisyyden eliksiiri, joka
nuorentaa ja tuo
kuolemattomuuden.

Pintapuolisesti katsottuna Guadalupe
Ortiz de Landázurin elämäkerta ei
liity viisastenkiven etsimiseen, eikä
sitä ehkä pitäisikään nykypäivän
silmin suurten saavutusten mallina.
Mutta jos tarkastelemme tarkemmin
hänen arkeaan, löydämme
“molekyylejä”, jotka muodostavat
todellisen onnen kaavan: naisen,
joka eli päivänsä luottaen siihen, että
hänen opastajanaan oli paras
Mestari – ja joka tämän kautta

muutti sekä omaa elämäänsä että monien muiden, ja joka yhä tänäänkin vaikuttaa taivaasta käsin.

Kun ihminen otti ensi askeleensa kuun pinnalla, kuulimme: ”Tämä on pieni askel ihmiselle, mutta suuri sysäys ihmiskunnalle.” Guadalupen elämän voisi kiteyttää samankaltaisesti: pieniä askeleita 1900-luvun työssäkäyvän naisen tavallisessa arjessa, mutta suuri sysäys monille, jotka kohtasivat hänet – ja niin tapahtuu edelleen historian kulussa.

Poikkeuksellinen tavallisuus

Guadalupe syntyi 12. joulukuuta 1916, Latinalaisen Amerikan suojeluspyhimyksen, Guadalupen Neitsyen juhlapäivänä. Hän oli kolmas lapsi ja ainoa tytär Manuel Ortiz de Landázurin ja Eulogia Fernández de Heredian perheessä. Vanhemmiltaan hän sai ikään kuin perintönä useita ominaisuuksia,

jotka muovasivat hänen
persoonallisuuttaan. Äiti Eulogia oli
antelias, hienotunteinen,
yksinkertainen, päättäväinen ja
omistautunut perheelleen – vaikka ei
ollutkaan taitava kotitöissä. Isä
Manuel taas – ajan tapoihin nähden
poikkeuksellisesti, varsinkin
sotilaana – hoiti lapsia: vaihtoi
vaippoja, ruokki heitä, leikki heidän
kanssaan ja tarjoili ruoat, jotta hänen
vaimonsa sai levätä. Molemmat
kasvattivat lapsensa vapauden
ilmapiirissä.

Vaikka kyseessä oli tavallinen perhe
1900-luvun alun Espanjassa,
Guadalupen elämään sisältyi jaksoja,
jotka erosivat tavanomaisesta: hänen
isänsä siirrettiin perheineen
Tetuanin kaupunkiin, joka oli silloin
Espanjan protektoraatin
pääkaupunki Marokossa. Siellä
Guadalupe aloitti lukio-opinnot –
ainoana tyttönä luokassaan. Tilanne
olisi voinut olla pelottava, mutta hän

saavutti nopeasti luokkatovereidensa kunnioituksen ja ihailun – ei vain hyvien arvosanojensa ansiosta, vaan myös rohkeutensa vuoksi: esimerkiksi eräänä päivänä hän otti vastaan hurjan haasteen juoda mustepullon sisältö – ja hän oli ainoa, joka sen teki.

Palattuaan Madridiin, jossa hänen isänsä työskenteli nyt sotaministeriössä, Guadalupe suoritti lukion loppuun Miguel de Cervantesin oppilaitoksessa ja ilmoittautui vuonna 1933 kemian opintoihin Keskusyliopistoon. 17-vuotiaana hän oli yksi viidestä naisopiskelijasta 60 opiskelijan joukossa. 20-vuotiaana hän alkoi seurustella katalonialaisen kemian opiskelijan kanssa, mutta hänellä ei ollut kiirettä avioliittoon – ja lisäksi nuori mies oli kovin perfektionistinen. Guadalupe vitsaili ystävilleen: ”Niin täydellinen, niin täydellinen – liiankin täydellinen!”

Halu tuntea totuus

Yksi aidon tutkijan intohimoista on halu löytää kunkin ilmiön takaa kätkeytyvä totuus. Siinä missä joku näkee vain puun, biologi näkee monimutkaisen solujen verkoston, jossa jokaisella on oma tehtävänsä, ja kemisti saattaa lumoutua niistä reaktioista, jotka tapahtuvat näkymättömissä. Guadalupe kantoi tätä intohimoa – ei ainoastaan tieteeseen, vaan koko elämäänsä.

Espanjan sisällissodan päätyttyä – sodan aikana hänen isänsä teloitettiin – Guadalupe valmistui yliopistosta ja aloitti työnsä ranskalaisessa lyseossa ja irlantilaisten sisarten koulussa. Hän oli 23-vuotias, asui äitinsä kanssa ja nautti orastavasta itsenäisyydestä. Eräänä tammikuun sunnuntaina vuonna 1944 hän osallistui messuun kuten tavallinen kristitty – ja oli jopa hiukan hajamielinen. Myöhemmin

hän kertoi, että jotakin erityistä tapahtui: hän koki saaneensa Jumalan armon kosketuksen. Kirkosta ulos tullessaan hän kohtasi perhetutun ja sanoi tälle haluavansa puhua papin kanssa – tosin tietämättä tarkkaan miksi. Mies antoi hänelle isä Josemaría Escriván puhelinnumeron. Guadalupe soitti hänelle 25. tammikuuta ja muutamaa päivää myöhemmin meni tapaamaan häntä Jorge Manrique -kadun taloon.

Guadalupe itse kuvailee tuota ensimmäistä kohtaamista näin: *"Tuo tapaaminen oli ratkaiseva elämässäni, pienessä talossa Colonia del Visossa, tuolloin melkein Madridin laitamalla. (...) Istuimme alas ja hän kysyi: 'Mitä haluat minulta?' Vastasin, tietämättä miksi: 'Luulen, että minulla on kutsumus.' Isä katsoi minua... 'Sitä minä en voi sinulle sanoa. Mutta jos haluat, voin olla hengellinen ohjaajasi, rippi-isäsi, oppia tuntemaan*

sinua, ja niin edelleen.’ Juuri sitä minä kaipasin. Minulle tuli selvä tunne, että Jumala puhui minulle tämän papin kautta.”

Guadalupe aloitti erottelun prosessin, ja hengellisen retriitin jälkeen hän löysi vastauksen, jota oli sisimmässään etsinyt. Hän löysi Opus Dein sanoman ja kutsun tuoda Kristus omaa elämää elämällä jokaiseen paikkaan ja ammattiin – ja tunnisti siinä omansa. Pyhän Joosefin juhlanan, 19. maaliskuuta, hän päätti antaa elämänsä Jumalalle Opus Dein numerarina.

Ilman käyttöohjeita

Jokainen tutkija tietää, että tutkimustyö koostuu lukemattomista erehdyksistä ja harvoista onnistumisista – usein ilman selkeitä ohjeita. Tämä ei saa lannistaa, vaan kannustaa etsimään uusia ratkaisuja, vaikka tie olisi hidas. Guadalupe koki tämän monta kertaa elämässään:

silloin, kun hänet kutsuttiin tehtäviin, jotka eivät aluksi vastanneet hänen toiveitaan, tai kun oli lähdettävä uusiin paikkoihin, joissa Opus Dei tarvitsi auttavia käsiä.

Alusta lähtien Guadalupe tarttui iloiten ja tarmokkaasti kaikkiin Opus Dein tarpeisiin – sekä kouluttaviin että apostolisiin – myös kodin askareisiin, joissa hänellä ei luonnostaan ollut erityistä taitoa, aivan kuten hänen äidillään. Hän oli hajamielinen ja hänen oli vaikea pitää tavaroitaan ja kotia järjestyksessä. Siitä huolimatta pyhä Josemaría pyysi häntä johtamaan Jorge Manrique -kadun taloa ja matkustamaan Bilbaoon apostolisiin tehtäviin, joissa Opus Dein työ alkaisi myös kolmen muun naisen kanssa.

Palattuaan Madridiin vuonna 1947 perustaja pyysi häntä osallistumaan Opus Dein hallintoon Espanjassa ja

johtamaan Zurbaránin naisopiskelija-asuntolaa. Tämä ei estänyt häntä ilmoittautumasta samana vuonna viiteen kemian tohtorintutkinnon aineeseen. Seuraavana vuonna hän suoritti tarvittavat neljä syventävää kurssia ja aloitti väitöskirjansa.

Reitti sai kuitenkin yllättävän kääntein: lokakuussa 1949 pyhän Josemarían puolesta häneltä kysyttiin, olisiko hän valmis lähtemään Meksikoon kahden muun naisen kanssa aloittamaan apostolista työtä. Tämä olisi ensimmäinen kerta, kun Opus Dei ylittäisi Atlantin ja saapuisi Euroopan ulkopuoliseen maahan – aikana, jolloin pitkät matkat olivat harvinaisia. Luottaen Jumalan armoon Guadalupe vastasi myöntävästi ja kirjoitti isälle:
”Minulle kerrottiin Meksikosta. Kiitos, Isä. Olisin yhtä iloinen, vaikka en lähtisikään, kuten tiedätte, mutta

iloitsen siitä, että saan lähteä – vaikka en oikeastaan ajattele sitä paljoakaan. Vain rukouksessa annan sille pienen hetken päivittäin ja rukoilen ruusukon Neitsyt Guadalupeelleni niiden puolesta, joita en vielä tunne.”

5. maaliskuuta 1950 hän lähti uuteen seikkailuun. Myöhemmin hän muisteli: *”Olin vanhin, vaikka hyvin nuori, mutta tunsin kantavani niitä 80 vuoden vakavuutta, joista Isä oli usein puhunut – että meidän pitäisi rukoilla Jumalalta, koska tarvitsimme niitä. (...) Niin Isä oli opettanut meitä elämään luottamusta Jumalaan ja täydellistä köyhyyttä. Meillä oli, kuten Isä yhä sanoi, rakkautta Herraan... ja halua tartuttaa hullu rakkaudemme kutsumukseen.”*

Saavuttuaan Meksikoon Guadalupe halusi elää kuten kaikki muutkin. Hän tutustui maan kulttuuriin, pehmensi espanjansa sävyä – joka

saattoi kuulostaa kovalta meksikolaisten korvissa – omaksui paikallisia sanontoja ja muutti jopa pukeutumistaan käyttäen perinteisiä rebozo-huiveja ja käsinmaalattuja leveitä hameita.

Tienraivaaja

Niukat taloudelliset resurssit eivät estäneet uuden opiskelija-asuntolan perustamista Mexico Cityn Kööpenhaminankadulle.

Guadalupesta tuli sen johtaja, kuten aiemmin Zurbaránin asuntolassa.

Siinä missä Espanjassa naisten akateeminen elämä oli vähitellen kasvussa, Meksikossa heidän läsnäolonsa yliopistomaailmassa oli vielä huomattavan vähäistä.

Guadalupe ilmoittautui muutamille kemian tohtoriopintojen kursseille jatkaakseen akateemista uraansa. Samaan aikaan hän omistautui asuntolan tyttöjen kasvatukseen ja ohjaukseen. Elämä siellä oli rikasta

niin sivistyksellisesti kuin hengellisestikin – ja samalla täynnä iloa ja huumoria. Hänen tarttuva naurunsa oli niin tunnusomaista, että asukkaat sävelsivät hänestä meksikolaisen *corridon*, jonka kertosaäkeessä laulettiin: ”*Guadalupen nauru on tarttuvampaa kuin vakava tauti. Hän huomioi jokaisen ja haluaa soittaa kaikille joka päivä.*”

Hän eli viisi vuotta Mexico Cityssä, ja noihin vuosiin mahtui kaikenlaisia kokemuksia: muulilla ratsastamista maaseudulla – hänelle tarjottiin asetta suojaksi, mutta hän valitsi puukon, jottei joutuisi ampumaan ilman pakottavaa syytä – sekä hämähäkin tai skorpionin pistos kesken kristillisen opetustuokion. Vaikka aika Meksikossa oli suhteellisen lyhyt, Guadalupe jätti pysyvän jäljen sekä paikallisiin naisiin että koko maahan.

Lokakuussa 1956 hän matkusti jälleen tuntemattomaan: tällä kertaa Roomaan, jossa hän työskentelisi yhdessä pyhän Josemarían kanssa Opus Dein maailmanlaajuisen työn hallinnossa. Opus Dei oli laajenemassa uusiin maihin, kuten Chileen, Argentiinaan, Kolumbiaan, Venezuelaan, Saksaan, Guatemalaan, Peruun, Ecuadoriin, Uruguayhin ja Sveitsiin. Meksikossa avatun tien jälkeen oli nyt aika tukea kulkijoita taka-alalta – tuoden mukanaan kaiken sen, mitä oli Amerikassa oppinut.

Reitin tarkistus

Kuten tutkimustyössä usein tapahtuu, myös Guadalupe joutui tarkistamaan suuntaansa yllättävien tilanteiden edessä. Vain alle vuoden Roomassa oltuaan hän alkoi maaliskuussa 1957 voida huonosti: jo muutaman portaan nouseminen uuvutti. Diagnoosina oli vaikea

mitraaliläpän ahtauma, seurausta sydänsairaudesta. Hänen tilansa oli niin vakava, että pyhä Josemaría järjesti kaiken mahdollisen, jotta hänelle voitaisiin antaa sairaanhoitoa.

Huolellisen hoidon ja lääkityksen avulla tila alkoi parantua, mutta leikkaus oli välttämätön. Veljensä Eduardon toivomuksesta Guadalupe siirrettiin Madridiin ja leikattiin 19. heinäkuuta La Concepciónin klinikalla. Leikkaus oli aikakauden mittapuulla erittäin riskialtis, mutta sydänläppien vaihto onnistui ja myös toipuminen eteni hyvin – vaikka hänelle jäi rytmihäiriöitä, jotka helpottivat ajan myötä. Guadalupe pysyi tyynenä ja luotti sekä Jumalaan että lääkäreihin.

Joulukuussa hän palasi Roomaan, mutta sairastui jälleen 29. päivänä. Toukokuussa 1958 hän matkusti uudelleen Madridiin tutkimuksiin –

ja jäi sinne pysyvästi. Rooman kostea ilmasto ei tehnyt hyvää hänen sydämelleen, ja isä Escrivá piti parempana, että hän asettuisi Espanjaan. Seuraavat kaksi ja puoli vuotta Guadalupe eli aktiivista elämää rytmihäiriöistä huolimatta – vähätellen omaa tilaansa.

Roomalaisille ystävilleen hän kirjoitti: *”Voin oikein hyvin, ja vaikka minulla on tällainen ‘patata de cuore’ (‘perunasydän’), minulla on joka päivä enemmän intoa tehdä työtä ja kaikkea muuta. Minkäs sille mahtaa – sellainen minä olen.”* Ja Meksikoon: *“En taida enää puhua teille sydämestäni, sillä se on ollut niin kiltti, ettei siitä tarvitse enää huolehtia.”*

Äkillinen suunnanmuutos olisi voinut näyttää sivupolulta, mutta Guadalupe otti uuden todellisuutensa vastaan innolla ja palveluhengellä, jotka olivat hänelle ominaisia. Vuonna 1961 hän johti

jälleen Opus Dein asuntolaa, oli tiiviisti mukana Escuela-Hogar Montelarin nuorten elämässä ja työsti väitöskirjaansa, jota ohjasi Piedad de la Cierva – säteilytutkimuksen ja optisen lasin teollistamisen edelläkävijä Espanjassa, sekä ensimmäinen nainen Espanjan tiedeneuvostossa. Monesti Guadalupe kirjoitti sairastuvasta käsin, kirjat avattuna ympärillään vuoteessa.

Eteenpäin, pelkäämättä

Guadalupe puolusti väitöskirjaansa aiheesta *Lämmöneristävät tulenkestävät aineet riisinkuoren tuhkan pohjalta* 8. kesäkuuta 1965 ja sai arvosanaksi *sobresaliente cum laude*. Seuraavana päivänä hän kirjoitti pyhälle Josemaríalle ja lähetti hänelle väitöskirjan kappaleen mukana tulenkestävän tiilen. Ensimmäiselle sivulle hän kirjoitti: ”*Isä, näissä sivuissa on*

tiivistelmä monien työtuntien tuloksesta. Vasta hetki sitten se sai cum laude -arvosanan, ja haluan pikaisesti antaa sen teidän käsiinne – kaikkena, mitä olen ja omistan – jotta se voisi olla hyödyksi.”

Hän toimi kemianopettajana Ramiro de Maeztun koulussa kahden lukuvuoden ajan (1960–62) ja sen jälkeen 11 vuoden ajan (1964–75) Teollisen naismestariopiston opettajana. Aluksi hän työskenteli apulaisprofessorina ja myöhemmin hän sai viran varsinaisena professorina. Hänet nimitettiin myös oppilaitoksen varajohtajaksi, vaikka kieltäytyi johtajan tehtävästä terveydellisistä syistä – päätöstä, jota 40 kollegaa, hänen työtään ja pätevyyttään arvostaen, yritti vielä kannustaa toiseen suuntaan.

Vuodesta 1965 alkaen Guadalupe osallistui CEICID-keskuksen (Kotitalouden tutkimus- ja

kehityskeskus) suunnitteluun ja toteutukseen – haaveeseen, jonka pyhä Josemaría halusi toteuttaa kodinhoitotyön arvon esille tuomiseksi. Hän toimi siellä varajohtajana ja tekstiilikemian opettajana. Guadalupe yhdisti työnsä myös Opus Dein keskuksen johtamiseen Ortega y Gasset -kadulla, huolehti iäkkästä äidistään sekä avusti kouluja, kuten Senaraa, ja osallistui useisiin sosiaalisiin hankkeisiin.

Kuin kaleidoskooppi

Guadalupen elämän viimeisiä vuosia leimasivat rohkeus ja yksinkertaisuus.

15. toukokuuta 1974 hän tapasi viimeisen kerran pyhän Josemarían Madridissa. Hän kuvasi hetkeä näin:
”Se oli intiimi yhdessäolon hetki, syvää sanallista ja sydämellistä vuoropuhelua, jossa jälleen kerran huomasin, kuinka rajat isän sanojen

ja omien ajatusteni välillä sulivat, ja tunsin – kuten aiemminkin – koskettavani Jumalaa hänen konkreettisen uskonsa kautta, joka lakkasi olemasta vain uskoa ja muuttui todellisuudeksi, jonka hän siirsi minulle.”

Lokakuussa 1974 hänen äitinsä sairastui ja vietiin Navarran yliopistosairaalaan Pamplonaan, jossa hänen poikansa Eduardo työskenteli lääkärinä. Seuraavana vuonna myös Guadalupen krooninen sairaus paheni, ja 2. kesäkuuta 1975 hänet otettiin sisään samaan sairaalaan vaativaa sydänleikkausta varten, vaikean keuhkoverenkierron verenpainetaudin vuoksi.

24. kesäkuuta lääkärit päättivät suorittaa erittäin vaativan leikkauksen. Oli tarpeen vaihtaa kaksi sydänläppää – mitraalinen ja aorttaläppä – sekä laajentaa trikuspidaaliläpän rengasta. Noiden

päivien aikana Guadalupe pysyi vuoteessa, mutta löysi silti aikaa käydä äitinsä ja muiden potilaiden luona, osoitti huomiota sairaanhoitajille, otti vastaan vieraita ja yritti johdattaa heitä Jumalan luo – jopa teki kemiallisia kokeita kylpyhuoneen lavuaarissa kangasnäytteillä, joita oli tuonut mukanaan. Voisi sanoa, että hän muutti sairautensa osaksi omaa kutsumustaan – kohtasi tilanteensa tyynesti, valittamatta, olematta taakaksi ja keskittyi muihin, samalla kun hyödynsi jokaisen hetken.

Kaksi päivää myöhemmin, 26. kesäkuuta, hän sai suruviestin: pyhä Josemaría oli kuollut. Läheiset tunsivat suurta surua ja järkytystä, mutta yrittivät salata uutisen, jotta Guadalupe ei järkyttyisi herkässä tilassaan. Nähdessään lipun puolitangossa Navarran yliopiston tiedekuntarakennuksessa – jonka suurkansleri pyhä Josemaría oli –

hän kysyi syytä, mutta kukaan ei uskaltanut kertoa. Lopulta hänen veljensä Eduardo sanoi: ”*Guadalupe! Sinulle tullaan tekemään hyvin vaativa leikkaus ja tiedät, että siinä on riski. On tärkeää, että olet valmistautunut ja rauhallinen. Mutta ennen sitä minun on kerrottava uutinen, joka koskee sinua syvästi: eilen isämme kuoli Roomassa (...). Voi tapahtua kaksi asiaa: että liittyt pian hänen seuraansa ja näet hänet Jumalan ja Neitsyen rinnalla – tai että isä pyytää Jumalalta, että jäisit vielä tänne. Molemmat tiet ovat hyviä.*”

1. heinäkuuta Guadalupe leikattiin uudelleen – ja kaikki vaikutti onnistuneelta. Muutaman päivän kuluttua hän pääsi teho-osastolta ja alkoi kävellä. 14. heinäkuuta hän söi aamupalan ja lounaan normaalisti, ja hänen kotiutustaan jo suunniteltiin. Kaikki kuitenkin muuttui äkillisesti iltapäivällä puoli viiden aikaan, kun

hänen tilansa romahti. Eduardo hälytettiin kiireesti paikalle.

Kaikista ponnisteluista ja hoidosta huolimatta Guadalupe vaipui kuolemanhetkeen. Vielä viimeisillä hetkillään hän osoitti huomiota hoitajilleen. María Jesús, yksi kardiologian sairaanhoitajista, muisti hänen sanansa vaikealla hetkellä: *”Tehkää kaikki, mitä tarvitsee. Ja sinä, älä huoli. Ole aivan rauhassa – olet tehnyt kaiken voitavasi. Tulen muistamaan sinua paljon.”*

Guadalupe kuoli 16. heinäkuuta, Karmelinvallan Neitsyen juhlapäivänä, aamulla puoli seitsemältä. Viikkoa myöhemmin kuoli myös hänen äitinsä. Katolinen kirkko julisti Guadalupen autuaaksi Madridissa 18. toukokuuta 2019. Vistalegren areenalla järjestettyyn juhlamessuun osallistui tuhansia ihmisiä kaikilta mantereilta, ja vielä

useammat seurasivat sitä suorana lähetyksenä.

Monien kemiallisten prosessien tuloksena syntyy kiteitä – kuten timantteja – jotka muodostuvat miljoonien vuosien aikana, tietyissä lämpötila- ja paineolosuhteissa. Guadalupen elämä oli kuin “kemiallinen prosessi”, jossa useat pienet aineosat muodostivat ketjun näennäisesti vaatimattomista aineista – mutta Jumalan rakkauden lämmössä niistä tuli lujia ja loistavia.

Eräässä hänen elämäkerrassaan sanotaan: *”Jokainen pyhä heijastaa omalla tavallaan, kuin kaleidoskooppi, jotakin Jeesuksesta Kristuksesta, joka on sama eilen, tänään ja aina. Guadalupe näyttää meille myös sen, miksi nainen on kutsuttu olemaan tänä päivänä kirkossa ja yhteiskunnassa. Tämä on se viesti, jonka Pyhä Henki meille nyt antaa. Nyt on meidän vuoromme*

‘tunnistaa oma tiemme ja tuoda esiin se paras, minkä Jumala on itse kuhunkin asettanut’ (paavi Franciscus, Gaudete et exsultate, s. 11).”

Kristalli tarvitsee ulkoista valoa heijastaakseen täyden loistonsa. Guadalupe osasi elämänsä aikana tuoda esiin kauneutta pienissä asioissa – heijastaen Jumalan suuruutta ja tuoden valoa jokaisen elämään, joka hänet sai tuntea.